

DENKSPORT SCHAKEN

Schaakfestijn Slot Schaesberg

DOOR HENK VAN GOOL

Op zondag 26 maart organiseerde het jubilerende SV Schaesberg (80-jarig bestaan) een happening in het bezoekerscentrum van Slot Schaesberg. De grote bezoekersaantallen, het mooie weer en de gezellige sfeer maakten dit evenement tot een daverend succes.

De speelstukken op de hoeken van het schaakbord zijn torens. Wat is er toepasselijker dan dat een schaakvereniging zijn jubileumevenement in een (voormalig) kasteel organiseert?

In de driehoek tussen Heerlen, Landgraaf en de Brunsummerhei- de ligt het landgoed Slot Schaes-

berg. Een nazaat van de familie Van Schaesberg bouwde in 1571 op de fundamenteën van een eerder bouw- werk een kasteel met een brede gracht. De laatste uitbreiding in 1650 voorzag in de aanbouw van een brede voorhoeve. Op oude tekenin- gen en foto's doet de voorhoeve met een beetje fantasie denken aan de beginopstelling van een schaak- spel. De twee machtige torens in de hoeken en een toren in het midden, die tevens als toegangspoort dien- de, vormden de omlijsting van de woning van de boeren (pionnen) en ander personeel (overige speelstuk- ken) die hun slotheer dienden.

Vanaf eind 17e eeuw raakte het slot in verval. Kasteelheer baron Fried- rich Sigismund Theodoor van Schaesberg was kanunnik te Luik en had geen nageslacht die het slot

konden bewonen. Het bouwwerk had in 1743 nog slechts de functie van gevangenis en gerechtsplaats voor leden van de 'Bokkenrijders- bende'. Tot 1960 bleef de voorhoeve nog in gebruik als boerderij. Daarna volgde leegstand. Toen de middel- ste toren van de hoeve instortte werd het 'boereslot', zoals het in de volksmond werd genoemd, volledig gesloopt. Alleen de schamele res- tanten van de kasteeltoren staan nog overeind. In 2012 werd stich- ting Landgoed Slot Schaesberg op- gericht. Hun doel is om in een perio- de van dertig jaar het slot en de voorhoeve op ambachtelijke wijze te herbouwen. In dat kader draagt het schaakevenement van de SV Schaesberg op bescheiden wijze fi-

Opening van het evenement.

Schaken met grote stukken.

468schaak. FOTO'S HENK VAN GOOL

nancieel zijn steentje bij. Vele be- zoekers doneerden namelijk aan het 'offerblok' in het bezoekerscen- trum, dat bestemd is voor het verga- ren van particuliere bijdragen aan de herbouw. Maar die bezoekers waren er natuurlijk niet alleen om van historie weer realiteit te maken. Na opening van het festijn door de burgemeester van Landgraaf, Ray- mond Vlecken, en KNSB-voorzitter Marleen van Amerongen, konden de aanwezigen van een keur aan ac- tiviteiten genieten. De gastvrouwen van het evenement waren de Chess Queens. De Nederlandse damestop kwam handen tekort om de bezoek- ers te vermaken met een simula- taan, snelschaak, partij-analyse, speluitleg voor beginners, pro-

bleemschaak en alternatieve spelle- tjes zoals 'opdrachtschaak'. Ook konden gasten hen uitdagen voor een spelletje schaak op de twee gro- te tuinspellen, die voor die gelegen- heid bij de ingang van het bezoek- erscentrum waren neergelegd. Daarnaast waren er demonstraties van de Chinese en Japanse vormen van schaken en toonde een kunst- naar zijn creaties. Voorzitter van de SV Schaesberg, René Coenjaerts, was in zijn nopjes en noemde de be- zoekersaantallen „boven verwach- ting.” Het weer was welwillend. Een vriendelijk lentesonnetje bescheen de festiviteiten en bracht een brede glimlach op de gezichten van de aanwezigen. Ongetwijfeld zien ve- len al uit naar een volgend jubileum!

DENKSPORT SCHAKEN

De stand van schaken

DOOR HENK VAN GOOL

Het schaakseizoen loopt langzaam ten einde. Diverse toernooien en competities naderen hun climax. Meest bijzondere wapenfeit is het kampioenschap van SV Voerendaal in de KNSB competitie. Een overzicht.

KNSB-competitie

In de landelijke competitie zijn de resultaten van de Limburgse teams sterk wisselend. Een drietal teams draait mee in de top drie, terwijl de andere juist in de degradatiezone het hoofd boven water moeten zien te houden. In groep IB van de eerste KNSB-klasse is SV Voerendaal erin geslaagd om een ronde voor het einde van de competitie het kampioenschap te behalen. Zij deden dit mid-

dels een nipte zege op degradatiekandidaat UVS. Dit betekent dat er komend seizoen weer een Limburgse club in de eredivisie van het schaken meespeelt! In diezelfde groep doet ook SV Venlo het uitstekend. Begonnen als degradatiekandidaat staan de Noord-Limburgers na acht ronden verrassend op de derde plaats. In klasse 2D had zowel DJC uit Stein als Voerendaal 2 het moeilijk. Terwijl Voerendaal 2 degradatie waarschijnlijk niet kan ontlopen, slaagde DJC erin tijdens een moeilijke uitwedstrijd tegen het sterke DD uit Den Haag twee kostbare matchpunten te veroveren. Dat was mede te danken aan een soepele zege van een van DJC's topspelers, Rob Caessens.

Zie diagram 1.

Caessens - Van der Sluis Wit staat florissant. *Materiaalwinst kan niet lang uitblijven:* 28.Pf4,Dh7 29.Ph5,Df5 30.Pg3 meteen 30.Pd4 was al mogelijk. Rob herhaalt eerst de

Diagram 1

Diagram 2

Diagram 3

zetten. 30...Dh7 31.Ph5,Df5 32.Pd4,Tc4 een laatste poging van zwart 33.Pxf5,Txb4 34.Pe7+ wit wint een toren 1-0.

In 3H staat 't Pionneke uit Roermond tweede achter Eindhoven, dat inmiddels kampioen is. Onderin heeft Voerendaal 3 nog een kleine kans het vege lijf te redden.

Topcompetitie DJC Stein

In de eerste groep van de TOPcompetitie bij DJC Stein gaat Fabian Miesen met een 100% score soeverein aan de leiding. Een fraaie partij speelde hij tegen Jean van Kan.

Zie diagram 2.

Van Kan - Miesen Fabian verschaft zich met een kwaliteitsoffer toegang

tot de vijandelijke koning: 23...Txf4! 24.gxf4,Pe7! Het paard gaat zich via veld f5 met de aanval bemoeien. 25.Pg1? Fabian geeft in zijn analyse van de partij aan: '25.Kg1! is hier geboden ... En wit kan wellicht nog remise maken. Het is natuurlijk superlastig om dit te vinden.' 25...Pf5 26.Lxg4,Dxg4+ 27.Kh1,Pg3+ 28.Kh2,Pxf1+ 29.Txf1,Dxh4+ 30.Kg2,Lh6 31.Df5,Tg8+ (zie diagram 3) en zwart won gemakkelijk. De overige groepen worden aangevoerd door Peter van Dinteren, Robert de Vries, Emel Beciri en Marc Hermans.

Blerick Open

Het Blerick Open heeft elke maand

een speelronde. Op 3 april werd ronde 6 afgewerkt. De koppositie wordt nu gedeeld door Niek Philipsen en Jose Alonso. Dat belooft een spannende slotronde in mei.

Senioren Grand Prix

De Limburgse Senioren Grand Prix wordt gevormd door vier á vijf toernooien in onze provincie. Elk toernooi levert punten op naar gelang iemands klassering. Met nog een toernooi te gaan (23 april in Schaesberg) heeft in de categorie elo 1800+ Jozef Simonon de leiding. Arthur Hendrickx voert de 1600 -1800 groep aan, terwijl Marc Widlak in de categorie tot 1600 vooralsnog ongenaakbaar is.

DENKSPORT SCHAKEN

De lokroep van vierkante reuzen

DOOR HENK VAN GOOL

Het schaakspel kent, behalve gewone wedstrijdboarden, ook grote boarden voor schaaklessen en boarden die als blikvanger dienen voor speciale activiteiten of evenementen. Soms maakt zelfs het theater er gebruik van.

Ze zijn er in alle formaten. En daarmee zijn ze geschikt voor uiteenlopende functies. Schaakboarden. Waar een voetbalcoach het speelveld moet verkleinen tot de grootte van een schrijfbord om een tactische bespreking te kunnen houden, vergroot een schaakinstructeur juist zijn speelveld, zodat al zijn toehoorders de uitleg kunnen volgen. Zet een *demonstratiebord* (ter groot-

te van enkele wedstrijdboarden) in een grote zaal op een podium en er kunnen wel honderd mensen tegelijk genieten van de geboden schaakpartij. Schakers die regelmatig grote toernooien bezoeken, komen vaak juist voor de explicatie op dergelijke boarden door een speler van meestersterkte. Een speelbord trekt de aandacht. Passanten blijven altijd wel even nieuwsgierig staan om toe te kijken. De grote *tuinschaakspellen* hebben dan ook de functie van aandacht-trekker. Hun doel is niet zo zeer de schaakpartij die erop gespeeld wordt, als wel de aanzuigende werking van belangstellenden voor de activiteiten die daarachter plaats hebben. Zij zijn het uithangbord van een evenement, de aantrekkelijke entree, het vangnet van de nieuws-

gierige passant. En het woord zegt het al, het is tevens een aantrekkelijk ornament voor bezitters van een tuin, serre of terras. Je kunt je voorstellen dat je met gelijkgestemde gasten een partijtje schaak op je tuinspel speelt of een intrigerende stelling opzet die de hersenen prikkelt tot activiteit. Daarnaast vormt zo'n tuinspel tevens een leuke ingang voor een gesprek. Het kan echter allemaal nog groter. De Limburgse schaakverenigingen SV Leudal en SV Venlo beschikken over een speelbord van tentzeil dat, respectievelijk, een grootte van acht bij acht - en tien bij tien meter heeft. De speelstukken zijn niet gemaakt van kunststof zoals bij de tuinspellen. Mensen zélf vormen de

speelstukken. De clubs zorgen voor bijpassende hoofddeksele of kleding. De *levende schaakspellen* zijn duidelijk bedoeld voor evenementen waar grote aantallen toeschouwers op af komen. Ze worden om uiteenlopende redenen verhuurd. Het spel van de Venlose SV is al eens op het plein voor het Venlose stadhuis gebruikt om aandacht te vragen voor het Nederlandse jeugdkampioenschap, dat de club destijds organiseerde. Het was ook speelterrein voor een modeshow met de toepasselijke naam *Dress to play Chess*. Meest recent werd het zeil verhuurd aan Theater Suus in Zwolle. Zij voerden het toneelstuk 'e barones en de dominee' op van het gelijknamige boek van schrijver-his-

toricus Wim Koster. Het is het waar-gebeurde verhaal van de verboden liefde tussen de barones van Dedem en dominee Johannes Gerrit van Rijn in het Zwolle van midden 19e eeuw. Het komt tot een serie rechtszaken, die door Theater Suus als een schaakpartij werden uitgebeeld. De schaakstukken vormden dus personages in deze tragedie. Voor de uitvoering werd de zevende matchpartij uit de WK tweekamp tussen Spasski en Petrosjan in 1966 gebruikt. Men kan zijn fantasie de vrije loop laten over de toepassing van het levende schaakspel. Bedrijven, instellingen of verenigingen die geïnteresseerd zijn, kunnen bij SV Venlo of SV Leudal terecht.

Demonstratiebord. FOTO SV
SCHAESBERG

Grote stukken. FOTO SV SCHAES-
BERG

Levend schaak. FOTO THEATER SUUS

DENKSPORT SCHAKEN

Schaakreis naar Hongarije

DOOR HENK VAN GOOL

Een groep jongeren is in Boedapest om deel te nemen aan Euro-Chess 2017. Ook in Limburg volop activiteit: GESS hield in Sittard het jaarlijkse vierkampentoernooi en het Limburgse bekertoernooi nadert zijn climax.

'Adelante Schaakt' uit Valkenburg aan de Geul neemt met een groep jongeren deel aan Euro-Chess 2017 in Hongarije. Het toernooi wordt georganiseerd door het National Institute for the Blind in Boedapest. Afgelopen donderdag vertrok een bus met enthousiaste deelnemers vanuit het Adelante College naar hun

hotel in Cegléd, een plaatsje ten zuidoosten van Boedapest. De organisatie van de reis is in handen van Adelante zorggroep en stichting Euro-Chess Foundation (ECF) onder leiding van voorzitter Pierre Keune. Euro-Chess is een internationaal schaaktoernooi dat, naar aanleiding van een eerder toernooi in Praag, in 1998 het levenslicht zag. In Praag kwamen alleen gehandicapte kinderen samen. Omdat Pierre Keune gewend was met een mix van kinderen met en zonder lichamelijke beperking te werken, kwam hij op het idee van een toernooi voor beide groepen samen. Door de jongeren op deze wijze in Europees verband met elkaar in contact te brengen, leren ze met elkaar communiceren, elkaars cultuur kennen en

daardoor elkaar respecteren en waarderen. Doordat mindervalide jongeren ook zelf bij de organisatie betrokken worden, leren ze vaardigheden die hen de kans geven uit een sociaal isolement te komen. Vorig jaar nog was Valkenburg gastheer van Euro-Chess 2016. De stichting Euro-Chess Foundation ontving toen, naar aanleiding van zijn activiteiten, ook de prijs voor Europees Burger 2016. Voor de 20e editie van het toernooi zijn in Boedapest 110 deelnemers uit zeven landen bijeen gekomen. Zij krijgen een gevarieerd programma voorgeschoteld dat bestaat uit workshops, excursies, presentaties, feestavonden en natuurlijk ook schaken. Het schaakprogramma is zondag 23 april gestart met een simultaan te-

gen de Hongaarse grootmeesters József Horváth en Ádám Popovics en Nederlands kampioene Anne Haast. Anne Haast treedt tevens op als schaaktechnisch begeleidster van de schakers van 'Adelante Schaakt'. Komende vrijdag wordt het toernooi afgesloten.

In het paasweekende organiseerde schaakvereniging GESS uit Sittard onder leiding van voorzitter Marlies Hamers en penningmeester Maurice Goltstein, ondersteund door de gemeente Sittard-Geleen, hun jaarlijkse vierkampentoernooi. De aanwezige deelnemers werden door de organisatie goed verwend. Zoals deelnemer Koert Laenen het beschrijft: 'Niets is teveel. Vrijdag, tijdens de eerste avond van het toer-

nooi, worden de schakers al verwend met snacks. Zaterdagochtend...wordt het suikerniveau van de harde denkers op peil gehouden met een heerlijk stuk vlaai.' En als het toernooi ten slotte gedaan is: '...ontvangen alle deelnemers een heerlijke paassurprise'. Koert won overigens zelf groep 5. Toernooiwinnaar werd ietwat verrassend Richard Orbons. Hij had in groep 1 immers bijna de laagste rating. Zijn overwinning op favoriet Peter van Dinteren gaf de doorslag.

In het Limburgse Knock Out bekertoernooi voor clubteams zijn de finalisten bekend. In categorie A strijden DJC 1 en Voerendaal 1 om de titel. In categorie B gaat de finale tussen Kerkrade en Voerendaal 3.

Euro-Chess 2017 in Hongarije.
FOTO RICK ALBERIGS

Simultaan Anne Haast.
FOTO RICK ALBERIGS

Verrassend winnaar Richard Orbons. FOTO HARRY VAN DER POL